

अगृहीतासंसर्गता

विषयकमेकं ज्ञानमेव विशिष्टज्ञानं सिध्यति TattvCin. i(2). 446. 2; iv(2). 368. 2; B by which the non-association (of two objects) is not cognized अगृहीतासंसर्गतासंज्ञाविषयकज्ञानमविवेकः SāmkhyaPraBh. 150. 4 (on 6. 12); 25. 9 (on 1. 55)

अगृहीतासंसर्गता (agrhitāsamsarga-tā) *f.* non-cognition of non-association or non-relationship रजतत्वेन सहागृहीतासंसर्गता वा रजतादगृहीतभेदतया वा समीहितसाधनतानुमानोपपत्तेः NyāySu.(Ja.) 51A. 4 (on i. 1. 1)

अगृहीतासंसर्गविषयत्व (agrhitāsamsargaviṣaya-tva) *n.* the characteristic concerning two objects (e. g. meanings of words) whose non-association is not ascertained अयं पदार्थोऽपरपदार्थसंसृष्टो न वेति संशये तर्के वा एकक्रोडौ संसर्ग उपस्थित इति चेत् न, अनिश्रिते तात्पर्यानिश्चयात् तयोरगृहीतासंसर्गविषयत्वेनासदर्थविषयकत्वेन वा वाक्यार्थाविषयत्वाच्च TattvCin. iv(1). 141. 1.

अगृहीतासत्त्व (a-grhitāsattva) *adj.* who has not comprehended non-existence न च असदेव रूप्यमिति बाधस्य सद्रैलक्षण्यविषयत्ववत् सद्वृत्तमिति भ्रमस्याप्यसद्रैलक्षण्यमेव विषयोऽस्तु ... इति वाच्यम् ... अगृहीतासत्त्वस्यापि इदं रजतं सदिति प्रतीतिश्च AdvaiSi. 635. 4.

अगृहीति (a-grhiti) *f.* A non-attention, disregard अजनि जगदधीशस्यागृहीतेस्तदानीं विधुरपि विषयस्त्रीयौवनोद्देशोच्यः RāmC. 2. 105; B non-perception, non-cognition व्यतिरेकागृहीतौ च साध्याभावेऽपि न साधनाभाव इति विषयः सम्भावयितव्यः TarkBhā.(Mo.) 25. 25.

अगृहीतेषु (a-grhiteṣu) *adj.* not holding an arrow or missile (in the hand) अगृहीतेषुणा चैव हरेण कथमादिना । मध्यमा च भवेत् सृष्टिस्तद्वाचानान्यवारिता SivaP. ii(2). 8. 19 (76A. 10)

अगृहीतेष्टभेद (a-grhiteṣṭabheda) *adj.* whose distinctness from the desired object is not known or comprehended अगृहीतेष्टभेदपुरोवर्तिज्ञानं प्रवर्तकम् PūrvottaVāNaMā. 332. 14.

अगृहीतैकत्व (a-grhitaikatva) *adj.* whose singleness or individual character is not cognized or perceived ऐन्द्रियकः प्रत्ययः प्रत्येकमगृहीतैकत्वेषु वृक्षेष्वनुपपन्नपेक्षाबुद्धेर्द्राग्नित्येकधनवनावगाही जायते TātpaT.(Vā.) 395. 24 (on ii. 1. 36); (चाक्षुषज्ञानं तथैवावलिष्ठे) अगृहीतैकत्वचन्द्रमात्रविषयमवतिष्ठत इत्यर्थः ŚrutaPra. iB. 37. 14 (on i. 1. 1)

अगृहीतैकादशीव्रत (a-grhitaikāśāśivrata) *adj.* not undertaking the vow (of fasting) to be observed on the eleventh day of a fortnight अगृहीतैकादशीव्रतश्चेदेकादश्यां मुक्त्वा द्वादश्यामुपवसेत् NirṇaSi. 105. 27.

अगृहीतोत्तरासङ्ग (a-grhitottaraśaṅga) *adj.* not putting on an outer or upper garment अगृहीतोत्तरासङ्गमासीनं च तन्मध्ये । परीक्षितुमिवाजगमुदिवसा हिमसान्द्रिताः Gaṅgāva. 4. 10; सः ... अगृहीतोत्तरासङ्गम् ... दुर्वाससं नाम तापसमद्राक्षीत् NilaVi. 12. 6.

अगृहीतोत्तरीयक (a-grhitottariyaka) *adj.* not taking or putting an outer or upper garment पुंश्चल्युपपत्ती दृष्ट्वा तं च विसस्तकुन्तलौ । ... अगृहीतोत्तरीयकौ । नम्रप्रायौ ... बभूवतुः PariPar. 2. 326.

अगृहीत्वा (a-grhītvā) *ger.* Ai without establishing, without accepting or taking योऽगृहीत्वा विवाहाक्षि गृहस्य इति मन्यते । ... वृथापाको हि स स्मृतः AtriS. 254 = ŚkaṅP. iv. 40. 102; ŚiśuVa. 10. 29; अनुनयमगृहीत्वा व्याजसुप्ता पराची ... स्त्री ... आक्षिप्यति प्राणनाथम् ŚiśuVa. 11. 9; Subhāsi. 2175; न त्वगृहीत्वानुन्मत्तो गृहीतमिति ब्रूयात् ManuBh. ii. 75. 11 (on 8. 3); TilaMañ. 31. 16; TantrRa. 297. 18 (on v. 1. 35); अगृहीत्वा तु भूभत्रां कंचिद् भोजार्पणे पणम् । सोऽवष्टम्भीत्यभूत् तस्मिन् मन्थुर्मैतमतां मनाक् RājTa.(Ka.) 8. 2979; नायं बद्ध- (?) किः काष्ठम् ... ताम् (वासीम्) अगृहीत्वा घटयति SyādvāMañ. 8(202); राज्ञा हतो यदि जीवति ततो दण्डमगृहीत्वैव राज्ञा मुक्तो विशुध्यति BālaKri. ii. 124. 17 (on 3. 258); ŚrīṅgāMañ.(A.) 16. 23; परहस्तगतं सोमपात्रमगृहीत्वा VidhiRa. 25 (132. 8); तुशब्देन मूल्यमगृहीत्वा वाञ्छात्रविक्रीतं व्यवच्छिद्यते ViraMi. 710. 13 (on 2. 257); MayūMāli. 420. 1 (on v. 1. 18); Aii not mentioning नायकस्य ... सपत्नीनामग्रहणम् । अगृहीत्वैव नाम सपत्नीसंबद्धं गुणसूत्रकमालापम् ... न मर्षयेत् (नायिका) JayaMa. 185. 9 (on 2. 10); B without knowing or comprehending or cognizing अगृहीत्वैव संबन्धमभिधानाभिधेयोः । हित्वा निद्रां प्रबुध्यन्ते सुषुप्ते बोधिताः परैः BrĀraUBhVā. i. 4. 861 = TaiUBhVā. 164. 7(2); अनुमित्यादिकं किमक्षसिद्धव्यावहारिकसत्त्वस्याभावमगृहीत्वैव तदसिद्धस्य तात्त्विकसत्त्वस्यैवाभावं गृह्णाति Nyāyāmr. 120A. 7.

अगृह्णत् (a-grhṇat) *adj.* [f. -nti] Ai not taking, not accepting, not receiving दीयमानं प्रयुक्तमर्थमुत्तमर्णस्यागृह्णतस्ततः परं न वर्धते ViṣṇuSm. 6. 10; YājñāSm. 2. 255; स्वल्पेनापि च यत् कर्म नष्टं चेद् भृतकस्य तत् । पर्याप्तं दिस्ततस्तस्य विनश्येत्तदगृह्णतः KātySm. 605; JayaMa. 201. 2 (on 3. 2); खण्डितायाः प्रसाद्यमानाया अपि प्रसादमगृह्णत्याः Loc. 84. 14 (on 2. 13); KathāSaSāg. viii.

2. 99; दीयमानं पण्यमगृह्णतः क्रेतुरेव हानिः SmṛtiCan. iv. 513. 18; iv. 427. 10; दीयमानां मुहुर्भिक्षामगृह्णते जिनेश्वरे MalliC. 7. 985; पर्याणमुषु(? त्नु) ल्य मदाद- गृह्णन् कश्चित्तदाकुट्यत सादिनाशः VasaViKā. 11. 8; अगृह्णतः परद्रव्यं तृतीयाणुव्रतं भवेत् PārśvC. 6. 756; 3. 1000; PrabhaC. 181. 14; DipKa. 69. 21 (on 2. 255);

Aii not mentioning or uttering वत्सराजस्य ... रत्नावलीनामधेयमप्यगृह्णतः Kāvyaṅu.(He.) 144. 8; Loc. 162. 24 (on 3. 19); B not perceiving, not cognizing, not grasping, not understanding अगृह्णतस्तु शुक्लत्वं श्रुतिस्ते बाध्यते- तराम् । अस्य वाक्यमसंबद्धं सर्वमेवाप्रयोजनम् S'lokaVār. 944. 7 (7. 350); स्मृतिविकल्परूपतया परमार्थसत् स्वलक्षणमगृह्णती संवृत्तिसन्तमाकारमवस्तुभूतमुच्छि- खन्ती द्विचन्द्रादिबोधवत्त्वाविसंवादिनी PrakaPañ. 115. 2; हेयं हेयत्वेनागृह्णतो मन्दाः कारुणिकेन ग्राहयितव्याः NyāyVārPari. 89. 5; असत्प्रलापो यद्वाक्यमसंबद्धं तथो- त्तरम् । अगृह्णतोऽपि मूर्खस्य पुरो यच्च हितं वचः SāhiDa. 362. 8; चक्षुरिन्द्रियं च पित्तगतं पीतत्वमगृह्णदेव श्वेतं पीततया गृह्णाति YuktiSneha. 93. 31 (on i. 1. 5).

अगृह्णमान (a-grhṇamāna) *adj.* not accepting, not agreeing नाहं गृह्णामि ते नरम् । अगृह्णमानं देवेशं कारणांतरवादिनम् SkandP. v(1). 3. 52; अगृह्णमानं देवेन्द्रं कारणांतरवाचिनम् । हरिः प्राह शुनासीरम् PadmP. v. 14. 71.

1 अगृह्य (á-grhya) *adj.* [AlGr. II. i. 216] 1 incomprehensible (आत्मा) अगृह्यो न हि गृह्यते SatBr. XIV. vi. 9. 28; XIV. vi. 11. 6; BrĀrU. iii. 9. 26; iv. 4. 22; iv. 5. 15; BrĀrUBh. 479. 11 (on iii. 9. 26); 2 not dependent on others, independent शबरीमापतुर्वने । ... प्रगृह्यपदवत् साध्वी स्पष्टरूपामविक्रियाम् । अगृह्यां वीतकामत्वादेवगृह्यामनिन्दिताम् Bhaṭṭi. 6. 62 (comm. स्वतन्त्राम्); 3 without any retinue सममेवारिवर्गीणाः पलायांचक्रिरे क्षणात् । अथागृह्यं सुखप्राद्यमेकाकिनमरिं पुरः । अथावत भवद्वन्दुः PaṅdC. 9. 60.

2 अगृह्य (a-grhya) *ger.* [DEBRU. p. 788] not having accepted, with- out accepting (याज्ञवल्क्यः) गृहमागमत् । अगृह्य दक्षिणां तस्य पार्थिवस्य SkandP. vi. 278. 42.

अगृह्यत्व (agrhya-tva) *n.* the state of being incomprehensible अगृह्यत्वान्मनोवृत्तेः ... लोकस्य निर्वाच्या विरलाः स्त्रियः BhaviP. 35B. 31 (i. 13. 55); अगृह्यत्वातिमहत्त्वादिधर्मा भगवति सन्ति AṅuBh. 305. 22 (on iv. 1. 3)

अगृह्यमाण (a-grhyamāna) *adj.* [f. -ā] A not being perceived, not being cognized येयं स्मृतिरगृह्यमाणेऽर्थेऽज्ञासिषमहमममर्थमिति, एतस्या ज्ञातृ- ज्ञानविशिष्टः पूर्वज्ञातोऽर्थो विषयः नाधेमात्रम् NyāyBh. 166. 7 (on iii. 1. 14); अत्र (नीलादिग्रहणे) द्रव्याकारं ग्रहणं भवेत् । एवं चागृह्यमाणे वा ज्ञाने द्रव्याकारता कथम् S'lokaVār. 298. 6 (5(3). 109); 402. 5 (5(4). 178); एतानि (वाय्वादीनि) ... आकाशमानरूपतामापन्नानि स्वेन वाय्वादिरूपेणागृह्यमाणानि ChāndoUBh. 538. 19 (on viii. 12. 2); अगृह्यमाणे तु रजताख्येऽन्यधर्मिणि कथं तद्धर्मत्वेन लौकिकत्वं गृह्यते, रजताभावग्रहणे त्वेष न दोषः NyāyMañ. i. 172. 16; अगृह्यमाणं सत्त्वं विपरीतमिच्छयते BrĀraUBhVā. iii. 5. 40; शुकितरेव सम्यगगृह्यमाणो भावान्तररूप्याकारा भाति IṣṭaSi. 84. 19; अगृह्यमाणे तु विशेषेऽन्यवसायादप्रती- तिरेव PrakaPañ. 409. 13; न हि श्रवणेन्द्रियादन्यदस्ति शब्दग्रहणकारणम् । न चागृह्यमाणः शब्दस्तद्भवहारगोचरः TātpaT.(Vā.) 45. 14 (on i. 1. 1); 245. 1 (on i. 1. 23); 118. 22 (on i. 1. 4); 396. 11 (on ii. 1. 36); ĀtmaTaVi. 351. 3; समीचीनज्ञानसारूप्यमनयोः (ग्रहणस्मरणयोः) गृह्यमाणं वा व्यवहारप्रवृत्तिहेतुर- गृह्यमाणं वा Bhām. 16. 17 (on i. 1. 1); 89. 13 (on i. 1. 4); GaṅP. i. 84. 5; आत्मन्यगृह्यमाणे तत्संबन्धितया प्रामाण्यं शक्यते ग्रहीतुम् NyāyRaMā. 33. 5; संबन्धोऽपीदानीं सद्वृत्त एव अवाप्तवृद्धव्यवहारसामग्रीकेण चक्षुष्मतेव रूपं गृह्यमाणोऽर्थ- प्रतिपादनादिकं स्वार्थं साधयति नानवाप्तवृद्धव्यवहारेण अन्धेनेव रूपं अगृह्यमाणः S'arka. 120. 8; न चागृह्यमाणपरमार्थस्थितहेतुरोषरूपविशेषेणेति कृते निस्तारः (सत्प्रतिपक्षलक्षणे) KhaṇḍanKhā. 909. 16; यत्र द्वयोरपि हेत्वोः परमार्थतः साधा- रणो व्याप्यादिभङ्गः सत्प्रतिपक्षदशायामगृह्यमाणः तत्र नास्त्येतलक्षणम् (सत्प्रति- पक्षस्य) KhaṇḍanKhā. 916. 10; अगृह्यमाणे विशेषे प्रागग्रहणं परस्ताच्च ग्रहणमित्य- नुपपन्नम् Kāśi. ii. 103. 13 (on 5(3). 26); iii. 96. 25 (on 5(4). 178); नीला- दिराकारो भासते । न चायं ज्ञानार्थयोरन्यतराश्रयतया निर्धारयितुं शक्यते । तदयम- गृह्यमाणे विशेषे एक एव द्वयं साकारयतीत्याश्रयते लक्षाराम इव सन्नहितं मणियुगलम् Kāśi. ii. 115. 17 (on 5(3). 55); प्राणायामादिना निरुद्धो हि प्राणायामः (?) नादि- वृत्तिर्वायुः प्राणायामा(?) पाना)दिविशेषरूपेणागृह्यमाणोऽपि सदेव भवति VedāntKau. 164. 9 (on ii. 1. 19); 163. 17 (on ii. 1. 18); TarkBhā.(Ke.) 92. 6; VedāntRa- Mañ. 1. 4 (68. 16); स्फुटमुपलभ्यमानस्य कस्यचिद्वस्तुनो लिङ्गैरतिसाम्याद् भिन्नत्वेना- गृह्यमाणानां वस्त्वन्तरलिङ्गानां स्वकारणाननुमापकत्वं मीलितम् RasGaṅ. 694. 7; VyutpaVā. 111. 9; विमानैरतिवाह्यमानतयागृह्यमाणतत्तद्देशसौन्दर्यमगृह्यमाणद्रा- धिमाणमध्वानम् NilaVi. 36. 17; B not being taken up प्रैयङ्गवे चरौ प्रधानेनागृह्यमाणान् व्रीहीनवघातो न लभते TantrVā. 384. 20 (on ii. 1. 8); उपरोधमीरुत्वादगृह्यमाणोऽपि भवता दूरीभूत एवैष (हारः) मे स्वर्गच्युतस्य Tila- Mañ. 44. 15.